

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: sobota, 14, marzec 2015 23:00

Dawid Kulpa

Odśloni: 2368

Rada Ministrów przyjęła założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks cywilny, ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawy Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw, przedłożone przez ministra sprawiedliwości.

Rząd postanowił zmienić przepisy dotyczące ochrony osób niepełnosprawnych psychicznie, ponieważ są niezgodne ze standardami prawa międzynarodowego, a przede wszystkim z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, która gwarantuje wszystkim osobom niepełnosprawnym prawo do zawarcia związku małżeńskiego i założenia rodziny. Jest to zgodne nie tylko z przyjętymi na świecie normami, ale również z wynikami najnowszych badań medycznych i społecznych oraz osiągnięciami kultury, które istotnie zmieniają postrzeganie takich osób i ich funkcjonowania w społeczeństwie.

Zaproponowano również nowe przepisy odnoszące się do postępowań opiekuńczych, m.in. dotyczących sprawowania opieki nad dziećmi w sytuacji rozvodu rodziców.

Nowe zasady postępowania w sprawach opiekuńczych

Wdrożenie procedury wyrażania zgody przez polski sąd na umieszczenie dziecka w instytucjach pieczy zastępczej w Polsce, która została orzeczona przez sąd innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej

Ma to dotyczyć dzieci posiadających obywatelstwo polskie, przebywających za granicą, wobec których sąd państwa członkowskiego (lub inny organ) orzekł umieszczenie ich np. w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej w Polsce.

Zwiększenie skuteczności wykonania orzeczenia o odebraniu osoby podlegającej przymusowemu odebraniu

Chodzi o wyeliminowanie sytuacji, gdy kurator sądowy nie zostaje wpuszczony do pomieszczenia (lub na teren posesji), w którym może przebywać osoba, wobec której sąd orzekł przymusowe odebranie.

Zgodnie z założeniami, policja otrzyma uprawnienie do przeszukiwania pomieszczeń i posesji, w których może być ona ukrywana. Obecnie policja nie ma do tego prawa. Nowe rozwiązanie może mieć zastosowanie np. do sytuacji, kiedy jeden z rodziców nie chce wydać dziecka drugiemu, a sąd orzekł, że dobro dziecka uzasadnia zmianę osoby sprawującej nad nim opiekę.

Zwiększenie efektywności postępowań opiekuńczych przez wprowadzenie zasady: jednolity skład sądu we wszystkich sprawach rodzinnych (z wyjątkiem spraw o przysposobienie dziecka)

Obecnie w sprawach dotyczących sprawowania opieki nad dziećmi prowadzone są odrębne i niezależne postępowania, np. o władzę rodzicielską, kontakty z dzieckiem, miejsce jego pobytu. Brak możliwości łącznego rozpoznania spraw rodzinnych, których celem jest uregulowanie praw i obowiązków wobec dziecka, po rozpadzie związku rodziców, jest dla nich niezrozumiały i kłopotliwy. Aby to zmienić zaproponowano możliwość kompleksowego rozpoznania spraw rodzinnych w jednym postępowaniu sądowym.

Zwiększenie poziomu ochrony prawnej dzieci i rodziny

Oznacza to dostosowanie polskiego prawa do standardów Międzynarodowej konwencji o ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem. Konwencja obowiązuje od 2010 r. Polska podpisała

konwencję w 2013 r., ale jeszcze jej nie ratyfikowała.

Nowe standardy opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi

Polskie przepisy są tak sformułowane, że niepełnosprawność psychiczna staje się przeszkodą w podejmowaniu czynności prawnych, co jest niezgodne ze standardami ochrony praw człowieka oraz Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. W nowej ustawie instytucja „ubezwłasnowolnienia” całkowitego i częściowego zostanie zastąpiona „opieką”. Jej rodzaj będzie indywidualnie dostosowywany do stopnia niepełnosprawności danej osoby oraz jej potrzeb związanych z podejmowaniem życiowych decyzji.

Nowy model opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi

Przyjęto zasadę, że każda osoba dorosła ma pełną zdolność do czynności prawnych, a wyjątki od tej zasady (czyli ograniczenie podejmowania czynności prawnych) będą ustalane przez sąd indywidualnie. Oznacza to odejście od obowiązującego modelu, w którym sąd pozbawia dorosłą osobę zdolności do czynności prawnych, w zakresie określonym w sposób dość abstrakcyjny i luźno powiązany z jej stanem psychicznym. Zmieniają się także zasady sprawowania opieki i relacje między opieką a zdolnością do czynności prawnych.

Obecnie sąd najpierw wydaje postanowienie o ubezwłasnowolnieniu (całkowitym lub częściowym), a następnie przyznaje takiej osobie opiekuna lub kuratora, który podejmuje decyzje w imieniu i na rzecz osoby ubezwłasnowolnionej.

Po zmianach, sąd – bez orzekania o ubezwłasnowolnieniu – będzie ustanawiał opiekuna i ściśle określał jego kompetencje, czyli rozstrzygał, w jakim zakresie podopieczny może działać samodzielnie, a w jakim potrzebuje wsparcia lub zastępstwa. Opiekun ma głównie pomagać osobie z zaburzeniami psychicznymi, a zakres tego wsparcia powinien zależeć od stanu zdrowia podopiecznego. Opiekun będzie mógł reprezentować taką osobę, ale tylko wtedy, kiedy będzie to absolutnie niezbędne. Zasadniczo opiekun ma pomagać i asystować, a nie wyręczać w wykonywaniu ważnych czynności prawnych. Zlikwidowana zostanie instytucja kurateli dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo.

Zakłada się wprowadzenie tzw. pełnomocnictwa opiekuńczego. Oznacza to, że osoba dorosła i sprawna psychicznie może ustanowić pełnomocnika, który w jej imieniu podejmowałby określone decyzje, także osobiste, gdy ona sama w przeszłości dozna zaburzeń psychicznych.

Zmiany w przepisach dotyczących zawierania małżeństw przez osoby z zaburzeniami psychicznymi

Zgodnie z obecnym prawem, osoba chora psychicznie nie może zawrzeć małżeństwa, jeśli została ubezwłasnowolniona całkowicie (nie może otrzymać zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego).

Natomiast Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych gwarantuje wszystkim niepełnosprawnym, którzy są w odpowiednim wieku, prawo do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny, na zasadzie swobodnie wyrażonej i pełnej zgody na związek małżeński. W związku z tym przewiduje się zmianę tej regulacji poprzez wskazanie, że: „Nie może zawrzeć małżeństwa osoba, która z jakichkolwiek powodów znajduje się w stanie wyłączającym świadome wyrażenie woli”. Tym samym przyjęto, że choroba psychiczna, niedorozwój umysłowy i zagrożenie zdrowia przyszłego potomstwa – nie będą

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: sobota, 14, marzec 2015 23:00

Dawid Kulpa

Odłony: 2368

bezwzględnymi przeszkodami w zawarciu małżeństwa. Przepis w proponowanym brzmieniu uwzględnienia konstytucyjną zasadę godności człowieka i zakaz dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność psychiczną. Uregulowano także kwestie unieważnienia małżeństwa.

W świetle nowych przepisów, jeśli kierownik USC dowie się lub będzie miał wątpliwość co do świadomego wyrażenia zgody na zawarcie małżeństwa przez którąś ze stron – odmówi przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński i zwróci się do sądu o rozstrzygnięcie zdolności do zawarcia tego aktu. W takiej sytuacji sąd rozstrzygnie – na podstawie opinii biegłych z zakresu psychiatrii lub neurologii i psychologii – czy małżeństwo może być zawarte.

Źródło: KPRM